

Ιω. Παναγιωτόπουλος: «Η Θεολογική σκέψη οφείλει να αντιστέκεται σε εύκολα ανιστορικά σχήματα»

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Ξεκίνησαν χθες στην Αίθουσα της Εταιρείας Φίλων του Λαού, στην Αθήνα οι εργασίες του ΣΤ' Διεθνούς Θεολογικού Συνεδρίου της Πανελλήνιας Ένωσης Θεολόγων υπό την αιγίδα

της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου. Τίτλος του Συνεδρίου: «Η διδασκαλία του Ορθόδοξου Μαθήματος των Θρησκευτικών με τα Νέα Προγράμματα και Βιβλία».

Ο Πρόεδρος του Τμήματος Θεολογίας του ΕΚΠΑ, καθηγητής Ιωάννης Παναγιωτόπουλος, απηύθυνε θερμό χαιρετισμό προς τα μέλη της Πανελληνίου Ενώσεως Θεολόγων, της αρχαιότερης ενώσεως.

Ο κ Παναγιωτόπουλος τόνισε πως “η παρουσία όλων σας, αλλά και εκλεκτών ομιλητών, καταδεικνύει ότι το ζήτημα της ορθόδοξης θρησκευτικής παιδείας υπερβαίνει τα εθνικά μας σύνορα και αποτελεί κοινή μέριμνα ολόκληρης της Ορθοδοξίας. Η θεολογική σκέψη οφείλει να αντιστέκεται σε τέτοιες ευκολίες, απέναντι στη θεολογία της αφασίας, που έχει μετεξελιχθεί σε θεολογία της απελπισίας. Αποστολή μας είναι να μην παραμείνει το μάθημα των Θρησκευτικών στείρα απομνημόνευση δογμάτων, αλλά να γίνει χώρος συναντήσεως προσώπων. Διότι η αγιότητα δεν είναι έννοια αφηρημένη.

Ο χαιρετισμός του Προέδρου του Τμήματος Θεολογίας ΕΚΠΑ

Με ιδιαίτερη χαρά και τιμή απευθύνω, εξ ονόματος του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, θερμότατο χαιρετισμό προς τα μέλη της Πανελληνίου Ενώσεως Θεολόγων, της αρχαιότερης ενώσεώς μας, και προς όλους εσάς, που τιμάτε με την παρουσία σας

το ΣΤ΄ Διεθνές Θεολογικό Συνέδριο, το οποίο συνέρχεται σήμερα υπό την υψηλή Αιγίδα της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Το θέμα το οποίο επιλέξατε, «Η διδασκαλία του Ορθοδόξου Μαθήματος των Θρησκευτικών με τα Νέα Προγράμματα και Βιβλία», δεν είναι απλώς ένα ζήτημα παιδαγωγικής ή διδακτικής μεθοδολογίας. Είναι, τολμώ να πω, ζήτημα εθνικής αυτοσυνειδησίας και πολιτισμικής επιβιώσεως. Σε μία εποχή που ασκούνται ποικιλόμορφες πιέσεις προς την κατεύθυνση ενός θρησκευτικά ουδέτερου, πολυθρησκειακού ή αποκλειστικά «θρησκευτολογικού» μαθήματος, η Ελλάδα διατηρεί, και οφείλει να διατηρεί, σύμφωνα και με το ίδιο το γράμμα και το πνεύμα του Συντάγματός της, ένα Μάθημα Θρησκευτικών με σαφή ομολογιακό, ορθόδοξο χαρακτήρα.

Αυτό δεν αποτελεί συντηρητισμό ή απομόνωση από τα διεθνή δεδομένα· αποτελεί, αντιθέτως, συνειδητή πολιτική επιλογή υπεράσπισης της ταυτότητας ενός λαού που επί δεκαοκτώ αιώνες συνδιαλέγεται, συνδιαμορφώνεται και εν πολλοίς ταυτίζεται με την Ορθόδοξη παράδοσή του. Η ιστορικότητα, θέμα στο οποίο θα έχω την τιμή να αναφερθώ και ο ίδιος στην εισήγησή μου, δεν είναι πολυτέλεια του παρελθόντος· είναι η ίδια η προϋπόθεση της αυτογνωσίας μιας κοινωνίας που θέλει να γνωρίζει ποια είναι, προτού αποφασίσει ποια θέλει να γίνει.

Για εμάς, το ζήτημα αγγίζει τον πυρήνα της αποστολής μας ως θεολόγων και ως παιδαγωγών: πως μεταδίδουμε στη νεότητα όχι απλώς γνώσεις περί θρησκειών, αλλά την εμπειρία μιας ζωντανής σχέσεως με τον Θεό, όπως αυτή βιώθηκε από τους Πατέρες της Εκκλησίας, από τους ασκητές του Αγίου Όρους, από τους μάρτυρες και τους αγίους κάθε εποχής. Αποστολή μας είναι να μην παραμείνει το μάθημα των Θρησκευτικών στείρα απομνημόνευση δογμάτων, αλλά να γίνει χώρος συναντήσεως προσώπων. Διότι η αγιότητα δεν είναι έννοια αφηρημένη· είναι δυνατότητα ανθρώπινη, προσφερόμενη σε κάθε γενεά, και κατ' εξοχήν στη γενεά των μαθητών μας. Τίς Θεός μέγας, ως ὁ Θεὸς ἡμῶν, σὺ εἶ ὁ Θεός, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος.

Η παρουσία όλων σας, αλλά και εκλεκτών ομιλητών, καταδεικνύει ότι το ζήτημα της ορθόδοξης θρησκευτικής παιδείας υπερβαίνει τα εθνικά μας σύνορα και αποτελεί κοινή μέριμνα ολόκληρης της Ορθοδοξίας, η οποία καλείται να απαντήσει, με ενότητα φωνής, στις προκλήσεις του συγχρόνου κόσμου, τον σχετικισμό, τον εκκοσμικευμένο ατομικισμό, τα ρεύματα της Νέας Εποχής, τη ναπονοηματοδότηση του ανθρωπίνου προσώπου.

Αγαπητοί Συνάδελφοι, παρατηρώ τελευταία, σε κείμενα που αφορούν την πορεία

της θεολογικής σκέψης στην Ελλάδα, μια επαναλαμβανόμενη ρητορική φόρμα: την αντιπαράθεση ενός εξιδανικευμένου παρελθόντος, μιας δήθεν χρυσής εποχής δημιουργικότητας και ελευθερίας, με ένα παρόν που περιγράφεται αποκλειστικά ως κρίση, παρακμή ή αδιέξοδο. Πρόκειται για σχήμα ανιστορικό: κάθε εποχή είχε τις δικές της εντάσεις, συμβιβασμούς και αδυναμίες, και η νοσταλγική εξιδανίκευση του χθες συνήθως λειτουργεί ως άλλοθι για την αποφυγή ουσιαστικής, τεκμηριωμένης κριτικής του σήμερα.

Οι δίπολες διατυπώσεις («ή αυτό ή εκείνο») απλουστεύουν μια πραγματικότητα πολύ πιο σύνθετη και αφήνουν απέξω τις ενδιάμεσες, θεσμικά υπεύθυνες στάσεις, που πράγματι υπάρχουν. Η θεολογική σκέψη οφείλει να αντιστέκεται σε τέτοιες ευκολίες, απέναντι στη θεολογία της αφασίας, που έχει μετεξελιχθεί σε θεολογία της απελπισίας.

Το Τμήμα Θεολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με μακρά παράδοση επιστημονικής και εκκλησιαστικής προσφοράς, ουσιαστικά ο κορμός και συνεχιστής της ακύμαντης Ορθοδόξου φωνήστης Σχολής μας, μιας Θεολογίας 190 ετών, στέκεται αρωγός σε κάθε τέτοια προσπάθεια και δηλώνει την έμπρακτη στήριξή του στο έργο της Πανελληνίου Ενώσεως Θεολόγων. Εύχομαι οι εργασίες του Συνεδρίου να αποβούν καρποφόρες, τα πορίσματά του να αποτελέσουν πολύτιμο οδηγό για τους αρμοδίους φορείς χάραξης εκπαιδευτικής πολιτικής, και η κοινή μας προσπάθεια να συμβάλει ώστε το Μάθημα των Θρησκευτικών να παραμείνει, και στις νεότερες γενεές, φως αληθινό και όχι μόνον ύλη διδακτέα, μορφώνοντας νέους ανθρώπους εις δόξαν Χριστού.

Σας ευχαριστώ θερμά και σας εύχομαι καλή και ευλογημένη συνέχεια στις εργασίες σας.

[ΔΕΙΤΕ ΕΔΩ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ](#)

Το συνέδριο θα καλυφθεί από την Pemptousia.TV.